

FOLKLORNI FESTIVALI V SLOVENIJI ŽAL DAJEJO PREDNOST TUJIM SKUPINAM

NEŽKA LUBEJ

V zadnjih letih v Sloveniji lahko spremljamo razcvet folklornih festivalov - sicer za zdaj bolj po številu kot po kakovosti njihovih programov in organizaciji. A ne nameram presojati dela pripravljalcev festivalov, ki jim glede na razmere (finančne, prostorske, kadrovske ...), v katerih oblikujejo in izvajajo zahtevne projekte, lahko le iskreno čestitam, saj leto za letom zmorejo zbrati potreben čas, energijo in denar. Ne poznam sicer vseh, ki so bili organizirani v prvi polovici leta 2006, vendar že površen pregled pokaže, da jih ni bilo dosti manj kot deset (npr. Mednarodni folklorni festival Mediterana - MIFF v Piranu, Folklorni festival Alpe-Adria na Bledu, Slofolk na Dolenjskem, Folkart v Mariboru, Otroški Lent v Mariboru, Mednarodno srečanje folklornih skupin v Trzinu, Jurjevanje v Črnomlju, Mednarodni folklorni festival v Beltincih). Če izvzamem zadnja dva, je na njih sodelovalo skoraj trideset tujih folklornih skupin in le nekaj več kot deset slovenskih, pri čemer moramo upoštevati, da od slovenskih folklornih skupin najpogosteje sodeluje skupina gostiteljica in da je npr. na Slofolku kljub štirim skupinam gostiteljicam na vsaki prireditvi ob treh tujih sodelovala le ena slovenska (v Šmartnem pri Litiji niti ena). Ne besede, temveč konkretne številke povedo, kako slabo cenimo delo slovenskih folklornih skupin, da se jih na folklornih festivalih, ki jih sami organiziramo, tako izogibamo.

Do razmišljanja o razmerju med sodelujočimi slovenskimi in tujimi skupinami na naših folklornih festivalih sem prišla na podlagi poznavanja tovrstnega razmerja na mednarodnih festivalih v tujini (ogledala sem si jih nekaj desetin), kjer je delež domačih skupin vsaj enakovreden tujim, še pogosteje pa je število tujih skupin bistveno manjše od števila domačih. Že v nekdanjem združenju folklornih skupin smo si prizadevali, da bi prihajalo do pogostejših izmenjav med regijami, s čimer bi skupinam omogočili, da se predstavijo zunaj svojega lokalnega okolja, ter jih s tem spodbudili h kakovostni rasti in medsebojnemu spoznavanju. Menim, da bi se skupine tudi danes rade odzvale takim povabilom (tudi vabilom mednarodnih folklornih festivalov), s tem prispevale k pestrosti folklornih prireditev, navezale nove stike, hkrati pa bi bila tovrstna izmenjava spodbuda za kakovostno delo - še zlasti, če bi priložnost dali skupinam, ki se zaradi omejitve števila skupin za državno srečanje nanj ne uvrstijo, imajo

pa zanimiv program. Morda bi prav katero od teh skupin lahko povabili na katerega od zgoraj omenjenih festivalov in ji s tem dali priznanje. Prepričana sem, da bi bili tako oblikovani programi slovenskih mednarodnih folklornih festivalov za obiskovalce še bolj zanimivi, tuje skupine pa bi dobile večji vpogled v delovanje slovenskih skupin in njihovo prizadevanje po dostojnem ohranjanju in poustvarjanju ljudskega izročila.

Dva za slovenski prostor pomembna mednarodna folklorna festivala sta bila iz zgornje analize izvzeta, in sicer Jurjevanje v Črnomlju in Mednarodni folklorni festival v Beltincih. Sta namreč izjemi, saj že več kot 30 let (izjem s krajšo dobo je sicer še kar nekaj: Otroški festival v Sori pri Medvodah, festivala v Črni na Koroškem in v Bovcu, Srečanje veteranskih skupin v Rušah, Zmajfest v Ljubljani ...) gradita svoj program na slovenskih skupinah, tuje pa v posameznih večerih predstavljajo zgolj popestritev odrskega dogajanja. V letošnjem letu je na festivalu v Beltincih nastopilo šest slovenskih in dve tuji skupini, na Jurjevanju v Črnomlju pa kar šestnajst slovenskih in tri tuje.

Zanima me, ali bodo tudi organizatorji drugih festivalov spoznali, da so slovenske folklorne skupine enako dobre in zanimive kot tuje in da bi vsaj enakovredna zastopanost enih in drugih koristila tako festivalom kot tudi slovenskim skupinam. Izgovore, zakaj ni tako, verjetno lahko najde vsak, še najenostavneje se je izgovoriti na denar, ki ga nikdar ni dovolj. A stroški s tujimi skupinami, ki jim moramo zagotoviti prenočišče in prehrano, so precej višji kot s slovenskimi, ki bi jim namenili topli obrok pred ali po nastopu. Žal prepogosto tudi sami bolj cenimo tuje folklorne skupine, čeprav vedno znova ugotavljamo, da od lepih besed, ki smo jih deležni ob prijavah na naše festivale in kljub različnim priporočilom, ne dobimo kaj dosti. Če bi povabili slovensko skupino, bi vedeli, kaj lahko od nje pričakujemo - zanimiv program, ki ga v okolju, kjer gostuje, še ne poznajo. Zunaj domačega okolja je slovenska skupin prav tako tuja - še zlasti, če prihaja iz oddaljenega področja.

Polemiko sem zastavila v prid slovenskim folklornim skupinam, saj na medobmočnih srečanjih ostaneta vsaj še dve, ki ne prideta skozi sito za sodelovanje na državnem srečanju, vsaka od teh skupin pa bi bila zadovoljna in ponosna, če bi bila izbrana na enega od slovenskih festivalov. Pomemben je izziv, na katerega bi se vsaj nekatere skupine ob pravočasnem povabilu odzvale in zaradi katerega bi še bolj skrbno pripravile svoj program. Izbor na zgoraj omenjene festivale bi jim predstavljal podobno nagrado kot udeležba na državnem srečanju.

Morda pa bo nekoč drugače - upam le, da ne še slabše!